

**POLSKA FEDERACJA
PRODUCENTÓW ŻYWNOSCI
ZWIĄZEK PRACODAWCÓW**

ul. Cybernetyki 19B, 02-677 Warszawa
Tel.: (48 22) 830 70 55 tel./fax (48 22) 830 70 56
e-mail: biuro@pfpz.pl www.pfpz.pl

**Przewodnik dla przedsiębiorstw ws.
wsparcia uchodźców z Ukrainy w Polsce**

Spis treści

1) Rodzaje pomocy	1
2) Zatrudnianie obywateli Ukrainy	4
3) Legalność pobytu obywatela Ukrainy na terytorium RP	6
4) Rekompensowanie kosztów zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy	8
5) Preferencje podatkowe dla przedsiębiorców udzielających pomocy i osób otrzymujących pomoc	9

1) Rodzaje pomocy

Rodzaje pomocy:

- pieniężna
- rzeczowa
- nieodpłatne świadczenia przekazane lub realizowane na rzecz podmiotów.

Pomoc humanitarna może być udzielana na różne sposoby, w zależności od sytuacji faktycznej, w jakiej znalazł się dany uchodźca. Pomoc może polegać na zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych, tj. udostępnienie lokalu mieszkalnego, zapewnienie

żywności. Pomocą taką może być w konkretnym przypadku sfinansowanie leczenia, czy też opłacenie nauki, czy kursów pozwalających na zmianę kwalifikacji zawodowych.

Lista uznanych organizacji pozarządowych

Nazwa organizacji	Opis	Kontakt
Caritas	Katolicka organizacja charytatywna, która zapewnia żywność, środki higieniczne i podstawową pomoc materialną.	https://caritas.pl
Federacja Polskich Banków Żywności	Federacja Polskich Banków Żywności zrzesza 32 Banki Żywności działające na terenie całego kraju i przekazujące żywność osobom w potrzebie.	https://bankizywnosci.pl/
Polska Akcja Humanitarna	Organizacja działająca od 1992 roku na całym świecie. Reaguje w miejscach, w których wybuchają kryzysy humanitarne: katastrofy naturalne i konflikty zbrojne.	https://www.pah.org.pl/
Polska Misja Medyczna	Organizacja zapewniająca pomoc medyczną od 1999 roku. W przypadku Ukrainy - wysyła transporty z zaopatrzeniem medycznym do szpitali na terenie całego kraju, ratuje życie ofiar wojny i pacjentów, których ewakuacja jest niemożliwa.	https://pmm.org.pl/
Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej	Organizacja powstała w 2006 roku, specjalizuje się w pomocy międzynarodowej: humanitarnej, rozwojowej i ratunkowej.	https://pcpm.org.pl/
Polski Czerwony Krzyż	Polski Czerwony Krzyż jest częścią Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca. Pozyskane środki przeznaczone są w pierwszej kolejności m.in. na zakup żywności, materiałów opatrunkowych oraz zabezpieczenie innych priorytetowych potrzeb.	https://pck.pl/
SOS Wioski Dziecięce	Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce pomaga dzieciom	https://wioskisos.org/

	opuszczonym, osieroconym oraz zagrożonym utratą opieki rodziców. Organizujemy różnorodne formy pomocy dzieciom, aby jak najlepiej przygotować je do dorosłego życia. W Polsce działa 1984 roku. Jest częścią międzynarodowej organizacji SOS Children's Villages, obecnej w 137 krajach świata.	
Unicef	Zebrane środki przekazane zostaną na zapewnienie dzieciom m.in. bezpiecznych schronień i wsparcia psychologicznego, opieki medycznej, czystej wody i środków higienicznych.	https://unicef.pl/

Strona rządowa informująca o możliwych formach pomocy:

<https://pomagamukrainie.gov.pl/>

Przykłady działań firm członkowskich Polskiej Federacji Producentów Żywności Związku Pracodawców

- **Zapewnienie bezpieczeństwa zespołom pozostającym w Ukrainie** – Firmy członkowskie PFPŻ ZP podkreślają, że absolutnym priorytetem jest zapewnienie bezpieczeństwa zespołom pozostającym w Ukrainie. Każdego dnia firmy są z nimi w ścisłym kontakcie i robią wszystko, aby zapewnić im bezpieczeństwo. Przekazywane są produkty żywnościowe pierwszej potrzeby, wcześniej wypłacane pensje, zapewniona jest pomoc urzędową i psychologiczną osobom, które opuściły lub chcą opuścić kraj.
- **Pomoc w zaaranżowaniu przyjazdu oraz pobytu w Polsce pracownikom z Ukrainy i ich rodzinom** – Inną formą solidarności pracodawców ze swoimi pracownikami z Ukrainy jest pomoc w zorganizowaniu przyjazdu oraz pobytu w Polsce pracownikom firmy z Ukrainy, którzy określili chęć przeniesienia się do Polski, a także ich najbliższym. Część biur firm członkowskich PFPŻ ZP przekształcona została w miejsca pobytu dla pracowników z Ukrainy i ich rodzin. Część miejsc zaoferowana została przez samych pracowników w Polsce, a pracodawcy wyposażają je w niezbędny sprzęt, meble, zabawki, artykuły higieniczne i żywnościowe. Pracodawcy zapewniają zakwaterowanie, wsparcie prawne (ze szczególnym uwzględnieniem procedur imigracyjnych) oraz wsparcie psychologiczne. Pomoc uzyskuje się także w znalezieniu szkoły i przedszkola dla dzieci oraz możliwości zatrudnienia. Koordynacją dodatkowej pomocy udzielanej w czterech obszarach: transportu, zakwaterowania, potrzebnych rzeczy i produktów, a także wspólnych aktywności (m.in. zaproszeń na rodzinny obiad, aktywności dla dzieci), zajmują się często sami pracownicy w ramach wewnętrznej inicjatywy wsparcia koleżeńskiego.

Oferowana pomoc dotyczy również stałych i czasowych ukraińskich pracowników już zatrudnionych w Polsce.

- **Infolinia** – W ramach firmy uruchomiona została infolinia, dostępną w języku ukraińskim, aby w jak najdokładniejszy sposób odpowiedzieć na pojawiające się potrzeby – pracownicy, wspierani przez wolontariuszy, odpowiadają na wszelkie pytania dotyczące pobytu w Polsce pracowników i ich najbliższych.
- **Pomoc humanitarna**
 - Członkowie PFPŻ ZP wspierają również pomoc humanitarną, której udzielają organizacje pozarządowe – w tym celu przekazywana jest najpotrzebniejsza żywność (m.in. żywność dla dzieci, zupy, makarony, kawa, słodycze) oraz woda. Już w pierwszych tygodniach przekazywane produkty trafiły do szpitali, ratowników medycznych, strażaków, harcerzy, fundacji, urzędów gminnych, miejskich i wojewódzkich oraz na przejścia graniczne. Wsparcie produktowe przekazywane jest również w ramach stałej współpracy członków PFPŻ ZP z Bankami Żywności, skąd dalej trafią do organizacji pomagającym uchodźcom, tak aby zapewnić im godne warunki pobytu w Polsce. Pomoc jest przekazywana również na poziomie lokalnym przez zakłady z różnych województw, które odpowiadają na potrzeby lokalnych punktów pomocowych.
 - Przekazywana jest również karma dla zwierząt na rzecz fundacjom na rzecz zwierząt.
 - Firmy członkowskie PFPŻ ZP wspierają organizacje pozarządowe przekazując darowizny finansowe.
 - Uruchomiane są ponadto zbiórki pieniężne, aby pomóc w zapewnieniu natychmiastowego i niezbędnego wsparcia (schronienia, artykułów podstawowej pomocy i środków medycznych) – wpływy z darowizn pracowników są np. podwajane poprzez analogiczne wpłaty pracodawców (1:1).

2) Zatrudnianie obywateli Ukrainy

Zgłoszenie do powiatowego urzędu pracy

Obywatel Ukrainy jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie pobytu zgodnego z obowiązującymi przepisami, w przypadku gdy:

1) jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny (zastosowanie tzw. Specustawy)

2) jest obywatelem Ukrainy przebywającym legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (zastosowanie innych podstaw pobytu, w tym na podstawie ustawy o cudzoziemcach).

Pracodawca powinien dokonać odpowiedniego zgłoszenia do powiatowego urzędu pracy o podjęciu pracy przez cudzoziemca w ciągu 14 dni od dnia rozpoczęcia pracy. Zgłoszenia dokonuje się przez portal praca.gov.pl.

Zakres danych osobowych obywatela Ukrainy do powiadomienia:

- imię (imiona) i nazwisko
- datę urodzenia
- płeć

- obywatelstwo
- rodzaj, numer i serię dokumentu podróży lub innego dokumentu stwierdzającego lub pozwalającego ustalić tożsamość oraz państwo, w którym wydano ten dokument
- numer PESEL – o ile został nadany

Podmiot powierzający wykonanie pracy ma obowiązek weryfikacji legalności pobytu obywatela Ukrainy.

Minister pracy może określić, w drodze rozporządzenia liczbę obywateli Ukrainy, których pracodawca może zatrudnić. Liczba ta ma być ustalona „w stosunku do liczby wszystkich osób, którym ten podmiot powierza wykonywanie pracy, kierując się względami bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego, ochroną lokalnych rynków pracy oraz zasadą komplementarności zatrudnienia cudzoziemców w stosunku do obywateli polskich”.

Obywatele Ukrainy, których pobyt w Polsce zostanie zalegalizowany na mocy specustawy lub ustawy o cudzoziemcach, mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą w Polsce na takich samych zasadach jak obywatele polscy - pod warunkiem uzyskania przez taką osobę numeru PESEL.

Warto pamiętać:

- Opuszczenie Polski na 1 miesiąc powoduje utratę prawa pobytu obywatela Ukrainy, w tym prawa do pracy i prowadzenia działalności

Język umowy o pracę

Zgodnie z art. 7 ustawy o języku polskim przy wykonywaniu przepisów z zakresu prawa pracy używa się języka polskiego, jeżeli osoba świadcząca pracę ma miejsce zamieszkania na terytorium Polski w chwili zawarcia umowy oraz umowa ma być wykonywana na terytorium Polski.

Dopuszczalne jest również sporządzenie dokumentów wynikających z zakresu prawa pracy (w tym umowy o pracę) w języku obcym, na wniosek osoby świadczącej pracę władającej tym językiem (cudzoziemca), pouczonej jednak o prawie sporządzenia tego dokumentu w języku polskim. Taka opcja będzie możliwa do zastosowania wyłącznie, gdy także pracodawca włada językiem obcym, w stopniu umożliwiającym właściwe zrozumienie warunków umowy.

Dla obu stron ważne jest, aby dokumenty związane z zatrudnieniem były zrozumiałe – w szczególności pracownik musi rozumieć jakie są jego prawa i obowiązki, jakie oczekiwania ma w stosunku do niego pracodawca.

Kwestia ta została uregulowana w art. 88h ust. 1 pkt 3 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zgodnie z którym podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi obowiązany jest do zawarcia z cudzoziemcem umowy w formie pisemnej oraz przedstawienia cudzoziemcowi przed podpisaniem umowy jej tłumaczenia na język zrozumiały dla cudzoziemca (takie tłumaczenia nie muszą być sporządzone przez tłumacza przysięgłego). Warto zaznaczyć, że powyższy obowiązek nie zobowiązuje do sporządzenia dokumentów w języku rodzimym cudzoziemca.

3) Legalność pobytu obywatela Ukrainy na terytorium RP

Legalny wjazd pracownika – obywatela Ukrainy może nastąpić w przypadku:

- ruchu bezwizowego (paszport biometryczny)
- posiadania wiza krajowej (typ D) lub wiza Schengen (typ C)
- posiadania wiza typ D lub C wydanej przez inne państwa Schengen
- posiadania zezwolenia na pobyt czasowy, stały lub pobyt rezydenta długoterminowego UE wraz z ważną kartą pobytu
- złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na polskim przejściu granicznym
- uzyskania zgody komendanta Straży Granicznej, udzielanej podczas przekraczania granicy,, która uprawnia do pobytu na terenie Polski do 15 dni

Legalny pobyt na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (tzw. Specustawa)

Pobyt uznaje się za legalny przez 18 miesięcy począwszy od 24 lutego 2022 r. dla osób które:

- przybyły w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy, legalnie i deklarują zamiar pozostania w Polsce oraz
- są obywatelami Ukrainy oraz ich małżonkami nieposiadającymi obywatelstwa ukraińskiego, i przybyli do Polski bezpośrednio z Ukrainy lub są obywatelami Ukrainy posiadającymi Kartę Polaka oraz ich najbliższą rodziną.

Zarejestrowanie pobytu obywatela Ukrainy na terytorium RP

- wpis do rejestru obywateli Ukrainy
- niezarejestrowane przekroczenie granicy (60 dni)
- wniosek o nadanie numeru PESEL
- obowiązkowi Komendanta Głównego Straży Granicznej

Nadanie numeru PESEL obywatelowi Ukrainy

Wniosek o nadanie numeru PESEL wymaga:

- zgłoszenia do dowolnego urzędu gminy
- stawiennictwa osobistego
- podania niezbędnych danych (w tym data wjazdu na teren RP)
- potwierdzenia tożsamości (dokument; oświadczenie)
- profilu zaufanego i mObywatel

Udzielenie obywatelowi Ukrainy zezwolenia na pobyt czasowy

Możliwy jest pobyt czasowy na podstawie:

- Specustawy – osoby objęte tą ustawą mogą ubiegać się o zezwolenie na pobyt czasowy, ale nie wcześniej niż po upływie 9 miesięcy od dnia wjazdu i nie później niż w okresie 18 miesięcy liczonego od dnia 24 lutego 2022 r. Zezwolenia na pobyt czasowy udziela się na okres 3 lat
- Ustawy o cudzoziemcach – odrębne warunki zezwolenia na pobyt czasowy

Przedłużenie okresów legalnego pobytu obywateli Ukrainy na terytorium RP na podstawie Specustawy

W przypadku gdy ostatni dzień legalnego pobytu obywatela Ukrainy przypadał w okresie **po 24 lutego br. następuje przedłużenie z mocy prawa:**

- **do dnia 31 grudnia 2022 r.** ważności okresu pobytu na podstawie wizy krajowej i okresu ważności ww. wizy oraz zezwoleń na pobyt czasowy w sytuacji,
- **o okres 18 miesięcy** terminów do opuszczenia terytorium Polski przez obywateli Ukrainy, w stosunku do których wydano decyzje o odmowie udzielenia lub cofnięciu zezwolenia pobytowego (art. 299 ust. 6 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach) oraz decyzje o zobowiązaniu do powrotu (art. 315 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach)
- **o okres 18 miesięcy** okresu ważności karty pobytu, polskich dokumentów tożsamości cudzoziemca oraz dokumentów „zgoda na pobyt tolerowany”,

Jeżeli ostatni dzień dopuszczalnego okresu pobytu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie m. in. wizy Schengen, czy w ramach ruchu bezwizowego, przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., a pobyt ten rozpoczął się przed tym dniem, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny **przez okres 18 miesięcy.**

Specustawa nie obejmuje obywateli Ukrainy, którzy:

- posiadają zezwolenie na pobyt stały
- posiadają zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej
- posiadają zezwolenie na pobyt czasowy
- posiadają status uchodźcy
- posiadają ochronę uzupełniającą
- posiadają zgodę na pobyt tolerowany
- złożyli w Polsce wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej lub w imieniu których takie wnioski zostały złożone (w przypadku wycofania wniosku jest możliwość zastosowania Specustawy)
- zadeklarowali zamiar złożenia wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w Polsce na podstawie ustawy o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP lub których takie deklaracje zamiaru dotyczą

Osoby nieobjęte Specustawą

- Obywatele Ukrainy przebywający w Polsce, którzy nie są objęci Specustawą, mogą zostać objęci: ochroną czasową, ochroną międzynarodową (status uchodźcy/ ochrona uzupełniająca) na podstawie ustawy o cudzoziemcach.

Ochroną czasową objęte są osoby, które musiały opuścić Ukrainę począwszy od dnia 24 lutego 2022 r. w następstwie inwazji wojskowej rozpoczętej w tym dniu przez rosyjskie siły zbrojne, tj.: obywatele Ukrainy, bezpaństwowcy lub obywatele innych państw niż Ukraina oraz członkowie rodzin wymienionych osób, którzy przed 24 lutego br. zamieszkiwali w Ukrainie.

Zaświadczenie o objęciu ochroną czasową wydawane jest na okres 1 roku, z możliwością przedłużenia o kolejne okresy sześciomiesięczne.

Ochroną międzynarodową mogą być objęci cudzoziemcy, którzy mają uzasadnioną obawę przed prześladowaniem w kraju pochodzenia z powodu m.in. przekonań politycznych.

Ochrony uzupełniającej udziela się cudzoziemcowi, gdy powrót do kraju pochodzenia może narazić go na rzeczywiste ryzyko doznania poważnej krzywdy przez m.in. orzeczenie kary śmierci, wykonania egzekucji.

- Znajdują zastosowanie tzw. przepisy covidowe na podstawie których następują przedłużenia do 30 dnia po dniu odwołania stanu epidemii:
 - zezwoleń na pobyt czasowy, okresów pobytu i okresów ważności wiz krajowych (prawo do przekroczenia granicy państwowej w tym samym czasie), zezwoleń na prace i oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi
 - terminów na złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, przedłużenie wizy lub przedłużenie pobytu w ramach ruchu bezwizowego.

Specustawa nie obejmuje m.in.:

- większości obywateli innych państw niż Ukraina (z wyłączeniem małżonków i najbliższej rodziny posiadaczy Kart Polaka)
- osób, które uciekały z Ukrainy tranzytem przez inne państwa (tj. osoby, które nie wjechały do Polski bezpośrednio z Ukrainy)
- osób, które wyjechały z Polski na okres powyżej 1 miesiąca.

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2021 r. poz. 2354, z późn. zm.)
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1108 i 1918)
- ustawa z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583)

4) Rekompensowanie kosztów zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy

Przedsiębiorcy, którzy zapewniają zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy mogą uzyskać rekompensatę kosztów finansowych z tym związanych.

Wysokość wypłacanego świadczenia została ustalona w kwocie **40 zł za osobę dziennie**.

Jednocześnie przewidziano **możliwość podniesienia kwoty świadczenia przez wojewodę** w przypadku:

- 1) zapewniania zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przed dniem wejścia w życie ustawy
- 2) gdy podmiotem zapewniającym zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy jest jednostka organizacyjna, osoba prawna albo **przedsiębiorca**.

Świadczenie będzie przyznawane na podstawie wniosku za okres faktycznego zapewniania zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, **nie dłużej niż za okres 60 dni** i jest wypłacane z dołu.

Wniosek jest rozpatrywany w terminie miesiąca od dnia jego złożenia w jednostce organizacyjnej gminy lub gminnej osobie prawnej. Gmina może uzależnić przyznanie lub wypłatę świadczenia od weryfikacji warunków zakwaterowania i wyżywienia. Weryfikacji dokonują upoważnieni pracownicy jednostki organizacyjnej gminy lub gminnej osoby prawnej. Jeżeli warunki te będą zagrażały życiu lub zdrowiu, świadczenie nie będzie przysługiwało. Świadczenie nie będzie przysługiwało w przypadku podania nieprawdy we wniosku.

W szczególnych przypadkach wypłata świadczenia będzie mogła zostać przedłużona.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 16 marca 2022 r.

Podstawa prawna:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 marca 2022 r. w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 605) – poniżej link: <https://dziennikustaw.gov.pl/D2022000060501.pdf>
- 2) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 marca 2022 r. w sprawie wzoru wniosku o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przybywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 608) – poniżej link: <https://dziennikustaw.gov.pl/D2022000060801.pdf>

5) Preferencje podatkowe dla przedsiębiorców udzielających pomocy i osób otrzymujących pomoc

Zwolnienie z PIT dla otrzymujących pomoc

Zwolniono z podatku dochodowego od osób fizycznych pomoc humanitarną otrzymaną w okresie od 24 lutego 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. przez podatników będących obywatelami Ukrainy, którzy w tym okresie przybyli do Polski z terytorium Ukrainy. Preferencja dotyczy świadczeń uzyskiwanych od osób fizycznych i firm. Na podstawie wcześniejszych przepisów ustawy o PIT zwolniona z podatku jest również pomoc otrzymywana od organizacji pozarządowych. Dzięki tym rozwiązaniom obywatele Ukrainy, którym nieodpłatnie udostępnione zostaną np. mieszkania, czy zapewnione wyżywienie, albo sfinansowane zostanie leczenie nie będą płacić podatku PIT.

Zwolnienie również dla pomagających Polaków/ osób fizycznych

Zwolnione z podatku dochodowego będą również świadczenia pieniężne od rządu dla tych podatników, którzy udzielają pomocy uchodźcom. Chodzi o osoby i firmy, które przyjmą pod swój dach uchodźców wojennych z Ukrainy i będą otrzymywać od państwa dodatkowe środki na każdego uchodźcę. Dzięki preferencji podatkowej otrzymywane świadczenia będą wolne zarówno od PIT, jak i CIT.

Podatkowe koszty dla firm

Ustawa wprowadziła również korzystne rozwiązania dla firm, które niosą pomoc dla Ukrainy za pośrednictwem organizacji, do których zaliczone zostały:

- organizacje pozarządowe (również z Ukrainy),
- jednostki samorządu terytorialnego,
- Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych,
- podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz z zakresu ratownictwa medycznego na terytorium Polski i Ukrainy.

Preferencja polega na możliwości ujęcia wydatków na tę pomoc w kosztach podatkowych (zarówno w PIT, jak i w CIT). Kosztem uzyskania przychodów będą wydatki na wytworzenie lub cena nabycia rzeczy i praw przekazanych w ramach pomocy, jak również koszty poniesione z tytułu nieodpłatnych świadczeń (np. darmowej pomocy medycznej), ile nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów, w tym poprzez odpisy amortyzacyjne. Preferencja będzie obowiązywała od 24 lutego do 31 grudnia 2022 r.

Podatek od darowizn

Przepisu Specustawy nie zawierają odrębnego zwolnienia z tytułu podatku od spadków i darowizn dla obywateli Ukrainy. W przypadku darowizn bezpośrednio na rzecz osób fizycznych stosujemy ogólne zasady opodatkowania, co oznacza, iż obywatele Ukrainy nie muszą płacić podatku od darowizn, o ile wartość nabytych rzeczy lub praw majątkowych od jednej osoby, czy organizacji nie przekroczy 4 902 zł na osobę w ciągu 5 lat.

Podstawa prawna:

ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583):

<https://dziennikustaw.gov.pl/D2022000058301.pdf>

Preferencje dla spółek opodatkowanych ryczałtem od dochodów spółek (tzw. estoński CIT) przekazujących pomoc dla obywateli Ukrainy

Rozporządzenie przewiduje zaniechanie poboru ryczałtu od dochodów spółek w związku z przeciwdziałaniem skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy od osiągniętych dochodów z tytułu wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą, w związku z przekazaniem w formie darowizn lub w związku z nieodpłatnymi świadczeniami realizowanymi na rzecz podmiotów wymienionych w art. 38w ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, w celu przeciwdziałania skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy. Zaniechanie ma zastosowanie do darowizn i nieodpłatnych świadczeń realizowanych, w okresie od 24 lutego 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.

Zgodnie z art. 38w ust. 1 ustawy o CIT podmiotami, na rzecz których podatnicy opodatkowani ryczałtem od dochodów spółek, mogą przekazywać darowizny lub świadczyć nieodpłatne świadczenia na rzecz obywateli Ukrainy są:

- organizacje, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, lub równoważnym organizacjom określonym w przepisach regulujących działalność pożytku publicznego obowiązujących na terytorium Ukrainy,

- jednostki samorządu terytorialnego,
- Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych,
- podmioty wykonujące na terytorium Polski lub na terytorium Ukrainy działalność leczniczą lub działalność z zakresu ratownictwa medycznego.

Podstawa prawna:

rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 marca 2022 r. w sprawie zaniechania poboru ryczałtu od dochodów spółek w związku z przeciwdziałaniem skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy (Dz. U. poz. 641):

<https://dziennikustaw.gov.pl/D2022000064101.pdf>

0% stawka VAT dla nieodpłatnych dostaw oraz świadczeń na cele związane z pomocą ofiarom działań wojennych na Ukrainie

Zakres stosowania 0% stawki VAT został określony w sposób otwarty - dla preferencji podatkowych istotny jest jedynie cel, w jakim realizowane są dostawy i świadczenia. Zgodnie z przepisami 0% stawka podatku znajduje zastosowanie dla nieodpłatnych dostaw oraz świadczeń usług, które realizowane są „na cele związane z pomocą ofiarom skutków działań wojennych na terytorium Ukrainy”.

Stawka 0% podatku ma zastosowanie jedynie do dostaw lub świadczeń realizowanych na rzecz:

- 1)** Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych
- 2)** podmiotów leczniczych w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej
- 3)** jednostek samorządu terytorialnego.

Wynika to stąd, że, podmioty te pełnią funkcję kluczowych koordynatorów i pośredników przy udzielanej pomocy.

Dla zastosowania 0% stawki VAT wymagane jest odpowiednie udokumentowanie wsparcia, tj. zawarcie umowy, z której wynika, że dostawy bądź świadczenia są realizowane na cele związane z pomocą ofiarom skutków działań wojennych na terytorium Ukrainy.

Biorąc pod uwagę, że rozporządzenie obowiązuje z mocą wsteczną, w przypadkach zrealizowanych już darowizn lub świadczeń (od 24 lutego do 4 marca 2022 r.) wymagane jest jedynie pisemne potwierdzenie dokonanych dostaw lub wykonanych usług.

Rozporządzenie obowiązuje czasowo - na ten moment preferencje wprowadzono w okresie od **24 lutego do 30 czerwca 2022 r.** Zastrzeżono jednak, że w zależności od rozwoju sytuacji nie jest wykluczone przedłużenie obowiązywania preferencji - jak również rozszerzenie ich zakresu.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 marca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych (Dz. U. z 2022 r. poz. 531)

Poniżej link:

Pomoc humanitarna dla obywateli z Ukrainy - zasady zwolnienia z cła i VAT towarów przewożonych do Polski spoza UE

Zwolnienie z cła

Na mocy obowiązujących przepisów szereg organizacji charytatywnych lub dobroczynnych może korzystać ze zwolnienia od cła towarów importowanych do Polski.

Przepisy określają też szczegółowe warunki jakie muszą spełnić instytucje i organizacje. Możliwość korzystania ze zwolnienia od cła przysługuje m.in. fundacjom i stowarzyszeniom posiadającym zdolność prawną, które nie są jednostkami sektora finansów publicznych i nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej.

Ponadto określone w przepisach instytucje i organizacje korzystają ze zwolnień od należności celnych przywozowych, jeżeli prowadzą działalność pożytku publicznego albo, nie prowadząc takiej działalności, nie prowadzą również działalności gospodarczej.

Zwolnienie dotyczy:

- artykułów pierwszej potrzeby, tj. towarów niezbędnych do zaspokojenia najważniejszych potrzeb ludzkich np. artykułów żywnościowych, lekarstw, odzieży i pościeli. Artykuły te nie mogą być odpłatnie przekazywane.
- wszelkiego rodzaju towarów przekazywanych nieodpłatnie przez osoby lub organizacje spoza UE, wykorzystywanych do zbierania funduszy w trakcie zbiórek publicznych organizowanych na rzecz osób potrzebujących.
- wyposażenia i materiałów biurowych przekazywanych nieodpłatnie przez osoby lub organizacje spoza UE, które są wykorzystywane przez organizacje charytatywne lub dobroczynne.

Zwolnienie z VAT

Zwolnienie ma zastosowanie wyłącznie do organizacji społecznych lub jednostek organizacyjnych, w których procedury księgowe umożliwiają kontrolę wykorzystania zwolnionych od podatku towarów. Pozostałe warunki oraz zasady stosowania tego zwolnienia określone zostały w art. 61 ust. 3-8

[ustawy o podatku od towarów i usług.](#)

Zwolnienia z podatku VAT stosuje się w przypadku zastosowania zwolnienia od cła.

Zwolniony od podatku jest m.in.: import leków, odzieży, środków spożywczych, środków sanitarno-czyszczących i innych rzeczy służących zachowaniu lub ochronie zdrowia oraz artykułów o przeznaczeniu medycznym.

Produkty te muszą być przywiezione przez organizacje społeczne lub jednostki organizacyjne statutowo powołane do prowadzenia działalności charytatywnej lub do realizacji pomocy humanitarnej. Nie mogą być odpłatnie przekazywane.

Zgłoszenie celne

W zgłoszeniu celnym przywożonych towarów istotne jest wskazanie jako odbiorcy towaru właściwego podmiotu, zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Zwolnienia z należności celnych przywózowych przyznawane są wyłącznie na wniosek zgłaszającego, co wymaga wpisania przez niego w zgłoszeniu celnym (w drugiej części pola 37) kodu C20.

W przypadku korzystania ze zwolnienia z VAT w zgłoszeniu celnym należy podać kod 2V0.

Podstawa prawna:

- [rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 10 marca 2011 r. w sprawie określenia warunków, jakie muszą spełniać instytucje i organizacje uprawnione do korzystania ze zwolnienia od należności celnych przywózowych towarów przeznaczonych dla organizacji charytatywnych lub dobroczynnych.](#)
- [ustawa z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.](#)